

สรุป

“LOCAL TALK SERIES SEASON 2: TIME TO VOTE ถึงเวลาเลือกตั้งท้องถิ่น”

EP 1 TIME TO VOTE : ถึงเวลาเลือกตั้ง อบจ.

24 พฤศจิกายน 2563

พร้อมแล้วกับการเลือกตั้งท้องถิ่น !!!

หกปีกว่ากับการเลือกตั้งท้องถิ่นครั้งล่าสุดที่ผ่านมาสู่การเลือกตั้ง อบจ. ที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 20 ธันวาคมนี้ ขณะนี้ มีความพร้อมแล้วในด้านกฎหมาย ระเบียบ และวิธีการในการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งการเลือกตั้งท้องถิ่นในครั้งนี้จัดให้มีการเลือกตั้ง อบจ. ก่อนขณะที่การเลือกตั้งเทศบาลและ อบต. คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีหน้า แต่อาจเกิดขึ้นไม่พร้อมกันเนื่องด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากรและเขตเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามหากปีหน้าการเมืองระดับชาติไม่มีเสถียรภาพ เช่น มีการยุบสภาฯ ย่อมส่งผลให้การเลือกตั้งท้องถิ่นชะงักงัน

เลือกตั้งเป็นหน้าที่ ใช้สิทธิตัดสินใจด้วยตนเอง

การเลือกตั้งเป็นหน้าที่และเป็นช่องทางที่ทำให้ประชาชนได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกผู้แทนด้วยตนเอง นอกจากนี้ ภายหลังจากเลือกตั้งประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่นด้วยการเสนอปัญหา การติดตามตรวจสอบ หรือการตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งปัจจุบันการติดตามตรวจสอบมีหลากหลายวิธีสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตน ประกอบกับ การเลือกตั้งในครั้งต่อไป ประชาชนควรเลือกผู้แทนโดยพิจารณาจากผลงานที่ผ่านมา หากไม่ทำงานหรือมีผลงานที่ไม่ดี ย่อมไม่ควรเลือกเข้ามาเป็นผู้แทนอีก จึงกล่าวได้ว่า บทบาทของประชาชนไม่ได้มีเพียงแค่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ประชาชนต้องเป็นเจ้าของอำนาจและมีการติดตามตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ซึ่งถือเป็นการควบคุมทางสังคม ขณะที่ในทางกฎหมายก็ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรายงานผลการดำเนินงานและการใช้งบประมาณให้ประชาชนรับทราบเป็นประจำ ซึ่งทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายมากขึ้น และเป็นการส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสได้อีกทางหนึ่ง

3 เป้าหมายสูงสุดในการเลือกตั้ง

เป้าหมายสูงสุดของการเลือกตั้งมี 3 ประการ ได้แก่

1. มีผู้ออกมาใช้สิทธิจำนวนมาก และมีบัตรเสียจำนวนน้อย ซึ่งแสดงถึงความสำเร็จของการรณรงค์และการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชน
2. เป็นการเลือกตั้งที่โปร่งใสและยุติธรรม (free and fair) ส่งผลให้ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นบุคคลที่เหมาะสม
3. ไม่เกิดความขัดแย้งภายหลังการเลือกตั้ง ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งควรตระหนักถึงบทบาทของตน ภายหลังจากเลือกตั้ง เพราะบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ

นักรการเมืองท้องถิ่นจะทำงานเพื่อตอบสนองต่อผู้ที่ลงคะแนนเสียงให้ตนเท่านั้นเพื่อประโยชน์ทางการเมือง ขณะที่ ผู้บริหารท้องถิ่นทำงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทุกคนในพื้นที่

ทำไมถึงเลือกตั้ง อบจ.ก่อน ???

การตัดสินใจให้มีการเลือกตั้ง อบจ. ก่อนเพราะมีความชัดเจนในเรื่องของพื้นที่และเขตการเลือกตั้ง ขณะที่เทศบาลและ อบต. ยังคงมีพลวัตความเปลี่ยนแปลงในแง่การควบรวม การยกฐานะ การแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อจำนวนสมาชิกสภาท้องถิ่นและเขตเลือกตั้ง

เลือกตั้ง อบจ. เป็นเรื่องใกล้ตัว

การเลือกตั้งนายกฯ อบจ. และส.อบจ. เป็นเรื่องใกล้ตัวทุกคน เพราะเป็นการคัดสรรบุคคลที่จะเข้ามาทำหน้าที่บริหารทรัพยากรในการพัฒนาบ้านเกิดเมืองนอนของเรา ดังนั้น กระบวนการสรรหาและการตัดสินใจเลือกโดยใช้ดุลพินิจที่ดีจึงเป็นเรื่องสำคัญ

หน้าที่อบจ. เล็ก ๆ ไม่ใหญ่ ๆ ทำ

การปกครองท้องถิ่นของไทยแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ระดับบนและระดับล่าง อบจ. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับบน ขณะที่เทศบาลและ อบต. เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่าง โดยหลักการ อบจ. มีหน้าที่เป็นหน่วยเชื่อมโยงการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับล่างเข้าด้วยกัน รวมทั้งยังทำหน้าที่จัดให้บริการสาธารณะขนาดใหญ่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทั้งจังหวัด หรือแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อหลายเขตพื้นที่การปกครองภายในจังหวัด เช่น ถนนที่เชื่อมต่อหลายเขตพื้นที่ สนามกีฬาจังหวัด ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ระบบการจัดการขยะรวม เป็นต้น นอกจากนี้ อบจ. ยังมีหน้าที่หนุนเสริมเทศบาลและ อบต. ที่ไม่มีศักยภาพเพียงพอในการจัดบริการสาธารณะ และที่สำคัญเป็นผู้ประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติกฎหมายไม่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของ อบจ. แตกต่างจากเทศบาลและ อบต. มากนัก จึงก่อให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ประกอบกับ ส. อบจ. มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเลือกตั้งขนาดเล็ก (ตามความหนาแน่นของประชากร) ส่งผลให้ ส.อบจ. มักคิดทำโครงการที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการในเขตพื้นที่ของตนเพียงเท่านั้น จึงส่งผลให้โครงการดังกล่าวซ้ำซ้อนกับเทศบาลและอบต. ดังนั้น อบจ. จึงต้องต้องยึดมั่นในหลักการและเป้าหมายของการก่อตั้ง อบจ. ควรคิดเชิงรุก คิดเชิงยุทธศาสตร์ และพึงระลึกว่า ส.อบจ. เป็นผู้แทนของประชาชนทั้งจังหวัด ไม่ควรทำโครงการขนาดเล็ก เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนกับเทศบาลและอบต.

นโยบาย อบจ. ที่โดนใจประชาชน

นโยบายที่โดนใจประชาชนคงขึ้นอยู่กับภูมิสังคมของแต่ละจังหวัด ซึ่งนโยบายมีหลายมิติที่น่าสนใจและผู้สมัครสามารถเสนอนโยบายได้หลายมิติควบคู่กัน เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดให้มีโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอที่มีคุณภาพเทียบเท่ากับโรงเรียนในเมือง การจัดระบบสุขภาพ และการทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

บัตรสองใบเลือกนายกฯ และ ส.อบจ.

เมื่อเข้าคูหาเลือกตั้งอบจ. จะได้รับบัตรลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสองบัตร บัตรใบที่หนึ่งสำหรับลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกฯ อบจ. และบัตรใบที่สองสำหรับลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.อบจ. ซึ่งเป็นแบบเขตเดียวคนเดียว บทบาทสำคัญของ ส.อบจ. คือ การสื่อสารปัญหาของประชาชนสู่สภาจังหวัดเพื่อให้เกิดการแก้ไข

ปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง อบจ.

หากเป็นการเลือกตั้ง ส.อบจ. คาดว่า ประชาชนจะตัดสินใจเลือกจากตัวบุคคล ผลงานที่ผ่านมา และการสังกัดกลุ่มการเมืองท้องถิ่น เพราะการเป็นสมาชิกกลุ่มการเมืองเดียวกันกับนายกฯ อบจ. มีข้อดี คือ ทำให้การบริหารงานของ อบจ. ภายหลังจากการเลือกตั้งมีเอกภาพ อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งครั้งนี้โอกาสที่ผู้สมัครหน้าใหม่จะชนะการเลือกตั้งก็มีค่อนข้างสูง เพราะวิธีการหาเสียงมีหลากหลายรูปแบบ ไม่จำเป็นต้องลงพื้นที่หาเสียงด้วยตนเอง อาจใช้ช่องทางการสื่อสารสมัยใหม่และระบบห้วคะแนนควบคู่กัน ขณะที่ การเลือกตั้งนายกฯ อบจ. คาดว่า ประชาชนจะตัดสินใจเลือกจากคุณสมบัติส่วนตัว นโยบายการพัฒนาจังหวัด และผลงานที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้อดีตนายกฯ อบจ. มีความได้เปรียบมากกว่าผู้สมัครหน้าใหม่ นอกจากนี้ การเป็นทายาทของตระกูลการเมืองไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะชนะการเลือกตั้ง และไม่ได้หมายความว่า เป็นผู้ทรงอิทธิพลในพื้นที่ รวมถึงไม่ได้เป็นการผูกขาดทางการเมืองในพื้นที่เสมอไป

อบจ. มีความใกล้ชิดกับการเมืองระดับชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ในเชิงตัวบุคคล ความสัมพันธ์มีทั้งในลักษณะเป็นผู้ตามหรือผู้กำหนดการเมืองระดับชาติโดยแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ซึ่ง “ผู้ตาม” หมายถึง เป็นฐานเสียงของพรรคการเมืองระดับชาติหรือเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองระดับชาติ ขณะที่ “ผู้กำหนด” หมายถึง เป็นผู้กำหนดทิศทางและนโยบายการพัฒนาภาพรวมทั้งจังหวัด ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่จำเป็นต้องทำงานตามทิศทางและนโยบายดังกล่าว

เด็กรุ่นใหม่ควรตื่นตัวกับการเลือกตั้ง อบจ. ให้มากขึ้น

การเลือกตั้ง อบจ. ครั้งนี้ไม่มีการเลือกตั้งล่วงหน้าและการเลือกตั้งนอกเขต ที่ผ่านมาสักส่วนผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง อบจ. อยู่ที่ประมาณร้อยละ 60 ซึ่งเชื่อว่าการเลือกตั้งครั้งนี้ก็คงเช่นเดียวกัน เว้นแต่มีการปลูกกระแสคนรุ่นใหม่ให้ออกมาใช้สิทธิ โดยศ.วุฒิสาร ต้นไชยเห็นว่า ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งครั้งแรก (first time voter) อาจจะไม่มีประสบการณ์หรือรสนิยมในการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง อบจ. มากนัก เพราะไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของ อบจ. และคุ้นชินกับเทศบาลและ อบต. ที่อยู่ใกล้ตัวมากกว่า ประกอบกับ หน่วยงานราชการส่วนกลางรณรงค์ให้ประชาชนออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง อบจ. ค่อนข้างน้อยโดยสังเกตได้จากสื่อสาธารณะในช่วงนี้ ซึ่งส่งผลให้ความตื่นตัวของประชาชนน้อยลง ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะให้ในแต่ละจังหวัดมีการจัดกิจกรรมให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้แสดงวิสัยทัศน์ของตนเพื่อสื่อสารกับประชาชน

‘การเมืองท้องถิ่นในปัจจุบันมีพัฒนาการที่ดีกว่าในอดีตที่ผ่านมาทั้งในแง่ตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งและกระบวนการเลือกตั้ง แต่ก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามหลักการ ดังนั้น ประชาชนจึงต้องมีความเชื่อมั่น ความอดทน และมีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นทั้งการเลือกตั้งและภายหลังการเลือกตั้ง’